

Politični pregled.

Iz parlamenta. Državni zbor razpravljal je o državnem proračunu in je pretekli petek to razpravo srečno dokončal. Pri temu so se zgodila razna presenečenja. Prvaški poslanci so zavlekli sejo za več kot eno uro, ker so predlagali poimensko glasovanje o nekem Krekovem predlogu. Tako se trati dragoceni čas v poslaniški zbornici. In prvaški poslanci bodo potem doma pravili, kako močno in pridno so delali za blagor naroda. Pri glasovanju je vtihotapil posl. Luksch tudi rezolucijo, ki zahteva odpravo colin na železo, železno blago in železne mašine. Stvar bi bila v slučaju uresničenja velikega, ja usodepolnega pomena za tisočere delavce. Zato je bila rezolucija tudi ob grozni razburjenosti sprejeta. Naravnost frivolno, brezvestno pa je počenje prvaških poslancev brez razlike strank, katere vodi zdaj kranjski klerikalec dr. Šušteršič. Takoj po proračunskem glasovanju so vložili ti „narodni“ zastopniki 58 najnostnih predlogov. Na ta način so pričeli z obstrukcijo, to se pravi onemogočiti hočejo nadaljno posvetovanje in delo državne zbornice. Ako bi se jim ta nakana posrečila, potem je gotovo, da bode zbornica zopet domu poslana. In zdaj vprašamo: ali imamo poslance res samo za lenobo pasti in neslane šale zbijati? Prvaška politika postaja vedno nevarnejša!

Posl. Marckhl je opozoril poljedelskega ministra na velikansko škodo, ki jo prizadevajo v nekaterih delih spodnje Štajerske kobilice. Zahteval je takojšno in izdatno pomoč prizadetim posestnikom. Minister je to tudi obljubil.

33 železnic. Vlada je predložila postavnici načrt, s katerim bi se zagotovila podlaga za 33 novih železniških linij v skupni dolgoti 720 kilometrov in naloženim kapitalom okroglih 145 in pol milijonov kron. M. dr. obsega program železnice Sr. Mohor-Kötschach, Seebach-Turnau-Gusswerk, Weiz-Auger-Birkfeld, Gravosa-Ragusa, Kolbnic-zg. Bela, Heiligenstein-Mottning itd.

Politični proces. Pretekli četrtek pričela je v Pragi velika sodnijska razprava proti 40 osobam, ki so tožene zaradi protivojaške agitacije in deloma zaradi žaljenja veličanstva. Toženci so večidel odborniki češko-radikalne mladeniške organizacije. Obravnava je tajna, o izidu pa bomo poročali. Kakor znano, so ti češki radikali zavezanci naših prvaških poslancev.

Ruski dijaki v Pragi. 30. junija došla je večja deputacija ruskih dijakov v Prago. Vodil jih je neki panslavistični agitator. Praški župan jih je seveda slavnostno sprejel. V govorih se je naglašalo vseslovanske ideje.

Srbska vlada je doslej tajila, da obstoji na Srbskem kakšni „jugoslovanski klub“. To društvo ima namreč namen, razširjati zlasti protiaustrijsko agitacijo in pripravljati tla za krvavo ustajo. Zdjaj pa je mestni zastop v Belemgradu sam razkrinkal srbsko vlado. Ta mestni zastop je namreč sklenil, da podeli „jugoslovanskemu klubu“ podporo v znesku 2.400 dinarjev. Torej je le res! In ti srbski sovražniki imajo najboljšje oprede ter pristaje v vrstah naših zagriženih prvakov!

Na Angleškem pričakujejo izbruh velikega štrajka rudarjev. Pričakovati je, da bode ta štrajk zelo dolgo trajal.

Cesar Viljem in car. Pred kratkem sešla sta se nemški cesar Viljem in ruski car. Ker se car na suhem anarhistov boji, izvršil se je stanek na visokem morju. Ali tudi tam so bile varnostne priprave velike. Zato ni čuda, da je prišlo do raznih neprijetnih dogodkov. Neka angleška barka je prišla preblizu. Ruski bojni parnik ji je signaliziral, da naj se ustavi. Ker se to ni zgodilo, so Rusi takoj streljali in ranili angleškega mašinista. To vse za — krvavega carja!

Dopisi.

Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici. Oj ljubi „Štajerc“! Črešnjevski možje, žene in dekleta so se že pri Tebi pritožili in prosili, da si jih braniš proti nezasišanim napadom našega župnika Janeza Sušnika. Upamo, da se usmiliš tudi nas ponesrečenk. Priložnost in skušnjava ste nas zapeljali v nesrečo, obžalujemo naš korak, ter se kesamo, pa kaj pomagala, po smrti ni po-

kore. Upamo pa da se nas bode nebeški Oče usmilil, kakor spokorjene sv. Magdalene, na božjo milost še nismo obupale, in če nas ravno naš župnik ferdama in v pekeli izročta, nam je to deveta briga. Če pride h krstu otrok kake ponesrečenke, udriha ta gospod po babici, potem po botrih in končno po nas, — prasice, — ne dajte ji mrzle vode, vrzite jo vun itd. so še ta boljše psovke. Ni v ti priložnosti dobiti že skoraj babice in botrov. Prigodilo se je že, da so pobegnile ponesrečenke par dni pred porodom v drugo faro. Sramotilno napada in psuje naš župnik ponesrečenke pa le iz tistih rodbin in hiš, katere niso po njegovi volji, ali kje „Štajerc“ zahaja, — pravi da je tega življenja „Štajerc“ kriv. (Kdo pa je tedaj v črešnjevskem farozu kriv, morda „Slov. Gospodar“?) Prigodilo pa se je, da se je grešilo v neki župniku naklonjeni hiši, kjer se od nekdanj „Slov. Gospodar“ prebira, med bratom in sestro, tam pa je župnik na vse sile tuhtal in greh zakrival, — ali ni res, g. župnik Janez Sušnik? — Mi ponesrečenke priznamo, da smo potrebne ojustrega in pametnega pouka, saj smo ga zaslužile ter imel bi tudi uspeh, — pa kaj v naši nesprevidnosti mislile smo v trenutku skušnjave, da kaj v kakšnem farozu ni greh, mogoče tudi ne bode pri nas. Farož je gotovo prva hiša v zgled za celo faro in če se uganja in pospešuje nečistost itd. tudi tam, zabredle smo se v ta greh tudi me, — kajti besede in govori mičejo, zgledi vlečejo, pravi sv. pismo. Sv. pismo pa tudi pravi: gorje tistemu, kateri pohujšanje daje, boljše bi bilo, da bi si obesil kamen za vrat ter se potonil na dnu morja. Mi sirote nismo v tistem srečnem položaju, da bi se peljale v pravem času na sprehod ali toplice, ter se rešile neprijetne bolezni. Tudi nečemo, da bi se govorilo pri eni ali drugi „o skrivnem porodu“ itd. — Mi smo odkritosrčne spokorjene grešnice, ter se ne stavimo na primer na praznik sv. Rešnega telesa v beli obleki z vencem na glavi v vrsto nedolžnih, čistih devic, da bi s tem ljudstvo farbale. Kdor verjame, bode zveličan! Grešne smo, obžalujemo, pravičen večni sodnik se bode gotovo nas usmilil, če bodemo pa pogubljeni in bode pogubljen tudi čisti, čist črešnjevski farož, vzor čistosti in morale. Če bi govorilo zidovje in kaplani, ne bi bilo treba govoriti drugim. Ali so škofova ušesa vedno gluha ali kaj?! Vera peša, ker časniki čez slabe dahovne pišejo. Uboge ponesrečenke, kaj še več vemo.

Luščekavans pri Poličanah. Prosim Te dragi „Štajerc“, prinesel je lažnivi „Fihpos“ lažnivo poročilo in je silno napadal „Štajerca“ in naprednjake v naši občini, ker ne trobijo v „fihposov“ rog. Dragi „Štajerc“, mi Te prosimo za krtačo, da jih malo pokrtačiš in naznaniš, kaj se godi pri nas. So postavili na podlago vogeljni kamen dne 25. avgusta leta 1907, velikim Egiptovskim piramidom podobna lokala za volilne shode in da udrihajo po „Štajercu“ v Nackovi hiši za županov stolček. Pa kaj se jim je zgodilo ta čas, ko so pripeljali vogelni kamen za podlago do velikansko občudovanega podjetja? Pa joj nesreča, kamen se obrne in hajdi v prepad z županovim stolcem vred. Pa tudi modrosti so zajemali pri Naceku zaklenjeni. Na volilnem shodu je bilo 6—7 mož; ker jih je bilo za zborovanje premalo, so pozabili lukno na ključavnici zamašiti z ilovico. In za to se je zvedila skozi ključavniško lukno vsa modrost, kateri bi rad čast za župana dosegel in kateri ne. Dopisnik „fihposa“ (Sl. Gospodarja) obžaluje, da so slabo streljali. In mi jim naznamimo, da bodo prav v kratkem na strelišču postavljene tarče, pa si lahko dobite dobre carlarje; ako bote slabo streljali pa lahko markirajo, kakor slamnati mož v pšenici, da pride dopisnik lažnivega „fihposa“ do višjih procentov. Za to se pa jezijo, da nas niso mogli spraviti v kozji rog. Lažnivi dopisnik in „fihpos“ lažeta, da smo naredili občinskih stroškov okoli 80 kron; to je presneta laž; stroškov je le 29 kron 18 vinarjev. Pa kdo je kriv teh stroškov, kakor prvaški poveljnik podjetni mojster iz dalnega kraja g. organist Franc Roner iz Poljčan? Ki si tudi pred občinskim predstojnikom govoril da hočeš izkazati svojo „kunšt“, da kaj znaš. Možje volilci; naj se Vam luč razsveti, dajte narediti red in mir v naši občini! Saj dobro veste, da „on“ od naših stroškov živi. Še evo eno vprašanje za A. Ambroža:

koliko davka on pri nas plača? Mi pa dobro vemo: vinarja ne! O ja podpohivat pa kaj od koga si prijel pooblastilo? Od Neže Gos ali od koga drugega? Se tudi jezite nad stalo kopitneži, ker že gospodarijo občino čez 30 let in Vam zato ne grejo v prvaški rog. G. organist občinske ceste nam nisi popravljaj, pa jih ta ne boš. Leta 1907, na dan sv. Jerneja, si rekla da boš Ti občinsko cesto popravil in občina te plačala 500 goldinarjev ali 1000 kron. O ja bi že stroške delal, da bi potem občina plačala. Možje volilci, napravite v občini red in mir! Pometite take, ker bi občini delali stroške in le ne plačujejo nobenega davka, samo da bi se občine prejemale velike doklade! Celó 2 letni volilno gibanje in občinsko vodstvo in pojasniki pridejo prav v kratkem. Ozpavalec.

Maksava. Dobil sem neko gizdavo laž in prijel ob bodem za lase. „Slov. Gospodar“ laže da bi jaz bil za deželnozbornske volitve agitator ali pa le eno stopinjo storil ali ena vrata prestopil. Moj sosed G. Osebek, trgovec, opozoril je mojega komija „bolanega“. Ali ko bili po-repniki klerikalnega „Slov. Gosp.“ na pamet tako zdravi, kakor je moj komi na telesu, nali bi pač drugače in delali le z resnico, ne pa kakor doslej z lažjo in zvijačo. Lažnivi dopisnik „Fihposa“, politika je tvoja vera. Gabi se mi ta lažnivi list, ki je k večjem za — na stranišču. Ta dopisuncček je moral nekaj let po školskih klofeh hlače trgati in še je tako lažnivi obrekovalec. Fej!

Iz Amerike. Seattle Wash, 7. junija 1909. Halo, cenjeni urednik! Upam da odložiš nekoliko prostora svojemu rojaku Štajerca v našem cenjenem listu. Znano Vam je mogoče, da sem že 8-letni naročnik „Štajerca“; torej upam, da ne bodeste pogreznili mojega dopisa tisti neusmiljeni koš, katerega rabite za tisto večne „odrešeničke“ slovenskega kmeta. Neumestno bi bilo o tem razpravljati, kajti pijavke na svojih prsih izpoznali so že itak kmetje sami. Prvega junija smo praznovali tukaj slavstveni dan. Otvorjena je bila namreč na ta dan „Alaska Grand Exposition“ ali razstava. Znano je nam-teljem, da je Amerika kupila Alasko od Rusij, in za tako majhno svoto, da je Amerika že pro leto imela dobiček čez plačano svoto; potem se je v vsakem letu našlo v večji množini zlata, tako da je sedaj v letu 1909 lahko izpostavila na svetovnem trgu svoje bogate izdelke. Kaj je mesto Seattle danes in kaj bi bilo, ko bi Alasko ne bilo? Alasko ga je postavila na bogato trgovsko stališče. Tudi neki Slovenec je našel tam svojo srečo, tako da danes poseduje 4.000.000 K (štiri milijonov kron). Stalno je naseljen tukaj v Seattle, ali ne občuje z nikomur, kateri je njegovega naroda; on je popolnoma angleški bogatin; poprej je bil nbogi knap, navaden delavec. Tako se časi menjajo in z njimi vred tudi ljudje. Opisati Vam hočem na kratko obred razstave: Razstavnih poslopij je 100 z 10.000 sobami; vsi umetno izdelani; veljari so skupaj 10.000.000 dolarjev ali vašega denarja 50.000.000 K. Le-ti so narejeni za kratko dobo 5 mesecov. Prav umetno je izdelano „Washington-Šate“ poslopje; izdelano je popolnoma iz okroglih drevesnih debelj, katero obočje sloni na stopenjatih in tridesetih orjaških stebrih v obsegu 16 čevljev, in pri toliki teži še niti drevesna lupina poskodovana ni. V notranjih prostorih se nahajajo deske 4 cole debele in nič manj kot 12 čevljev široke; potem tram 85 čevljev dolg 6 čevljev štirioglasto obrezan in na obeh koncih enakobelostni. Tu se vidi, kako orjaška drevesa se vsebuje naša država Washington. Veliko zanimanje pa vzbuja narobe napravljeno poslopje, izdelano je vse narobe, mesto da bi bila streha navzgor je na zemlji in sicer stoji na štirih dimnikih; z eno besedo vse narobe; po mojem mnenju, bi ljudje, ki to poslopje obiščejo morali biti tudi narobe, mesto po nogah bi morali hoditi po glavah. Kar je sadjereje, zavzema prvo mesto Kalifornija. Mogoče cenjeni čitatelji sploh ne verjamejo, da je krompir, ki tehta 7 funtov, hrške in jaboljki 2—3 funta; lahko rečemo vsake vrste najzlahnejše sadje nudi država Kalifornija. Kar kiparstva zadeva pa smelo rečem, da prekaša vse ostalo; prav mojstersko delo se predstavlja v vseh strokah kiparstva. Pri otvorenju razstave prisostvovali so vsi tukaj v bli-

Voja

Ka
jakom t
mnogo v
določbe
Re
litvi do
Tudi se
nalezljiv
oblast t
jakov. I
se dopu
vinsko
nem tri
dopust,
oblast F
škoduje
Ni
niki pos
Vojak p
mejo le
panstvu
ekovati
a. p. t.
V
tega pri
past od
1. :
2. j
vio in s
Oče:
stara,
18 leh
3. :
jaino s

aktivni vojaki. Dospelo je tudi ameriško, domače vojno brodogradje, en teden pred prvo. Japonsko vojno brodogradje pa je prišlo dva dni pred razstavo. Prav gostoljubno sprejeli od Amerikancev; z vsake bojne zastave je zagrmelo v pozdrav 13 kanonskih strel. Pri prvem japonskem strelu iz topa so sneli svojo zastavo in razobesili ameriško zastavo, da so še podloženi Ameriki. Drugi so paradirali po mestu, kjer so burne ovacije povsod. Prvega junija pa so se podali k razstavi na „Exposition Grand“. Dovoljeno je obiskati bojne ladije japonske, torej mi je bilo možno in lahko rečem, da sem bil osebno na japonskih ladjah, katere sta pošiljali smrtonosne na Japonce, končno pa sta postali japonski last. Prva ladja „Warjag“ (tako se je imenovala pod Rusom) nosi sedaj japonsko ime „Kure“; drugi parnik „Bajan“, tega so Rusi pred Port-Arturjem potopili, pozneje so ga iz dvignili, temeljito popravili; sedaj je za naš vojsko sposoben, nosi ime „Aso“. Ne da bi mu hvalil Japonce, ali smelo rečem, da je bil izobražen in mirnega značaja. Če ravno naša patrijotični modriji črnosukneži napačno za „divjake“, „brezverce“ itd., jaz pa za „nasprotju verskega mišljenja, nima prav nič opraviti in da ravno tisti, ki se jim navdušuje za vero in za „majko Slavijo“ za srbske tatove itd. je najbolj podvignjanski. Na ladji „Warjag“ (Soja) sva prišla v pogovor z japonskim oficirjem, kateri je dokaj dobro nemško govoril. Med različnim mi je pravičnejše za najbolj zanimava za nemški jezik, v kateri se je pogovor zasukal na angleško, ali pa bil zopet v nemščini nazaj; iz tega sem ugotovil, da mu je ljubši nemški nego angleški jezik. Sicer pa tudi ni bil dobro zmožen angleškega jezika. Ravgovarjala sva se pozno v noč, v kateri mi je rekel že kedaj poznana prijateljica, da sva se težkega srca in prav prijateljsko vprašala: vročil mi je tudi svojo vizitnico z imenom „Kure“, da bi si pisala kot prijateljica; tu sem ugotovil vso krepkost in energijo teh ljudi. Tukaj sem spoznal, dragi rojaki, slovenski kmetje v stari Sloveniji, koliko važnega pomena da je znanje angleškega jezika; če se ga rumeni narod s takim znanjem uči, kaj bi se ga ne vi, ker ga tako obno potrebuje? Posnemajte Japonca v daljni Aziji! Ne strahite se zdražbarjev v naših suknjah; oni se bojo nemškega jezika od vas, kakor jud konkurenta. Končno poljubim vse rojake naprednega mišljenja v Sloveniji! A. Wershnig, Nev Home Maynard, Seattle Wash, N. A.

Prvaški „urlaub“ za žetev.

Kakor znano, dovoljuje se začasno žetve v nemški „urlaub“. Ker nam prihaja v tem oziru mnogo vprašanj, ponavljamo poglavitne tozadevne stvari še enkrat.

Res je, da mora vojaška oblast pri podelitvi dopusta se ozirati na obnašanje vojakovo. Če se ne dovoli dopuste v kraje, kjer vladajo hujše bolezni. Ali drugače mora vojaška oblast ta dopust dovoliti, kajti to je pravica vojakova. Kakor dopuščajo vojaška služba, dovoli dopuste za žetev žita, koruze in mrve, za trgatve itd. Takšni dopust traja v splošni pravni tedne. Vsi kmetijski sinovi, ki dobijo ta dopust, naj v tem času tudi res delajo. Kajti vsak preiskuje stvar in vsak posamezni lenuh je kazniv za splošnost.

Ni treba, da bi napravili stariši ali sorodniki posebno prošnjo za dosego takega dopusta, ampak prosijo lahko sam pri raportu. Stariši pa morajo le popisati vprašalno polo in jo po županu glavarstvu poslati. To polo ni treba korigirati in tudi ne podpisati. Takšna pola izgleda tako-le:

Vprašalna pola k prošnji Jožefa Kramerja, službenika pri 84. infanterijskem polku v Kremnu za žetni dopust od 15. julija do 15. avgusta 1909.

1. Stanovalec sorodnikov prosečega: Johan Kramer v Pesjivesi.

2. Ime, starost in poklic tistih (pri otrokih le številna starost), sorodne razmere.

3. Ime, starost, leto star; mati: Ana 58 let stara, obadva bolehnata; dve hčeri v starosti 14 in 12 let in sin v starosti 16 let.

4. Ali je prošilce za dopust pred vstopom v vojsko s temi sorodniki živel?

Ja.

4. Površina in katastralni čisti dohodek posesti, označenje parcel po njih vrsti.
 - 12 hektarjev njive, 3 hektarje travnika, 1 hektar vinograda. Dohodek 83 K 44 h.
 5. Premoženske razmere.
 - Brez premoženja.
 6. Število moških in ženskih poslov.
 - 1 blavec, 19 let star.
- To polo naj torej domači župan glavarstvu vpošlje, vajak pa naj pri raportu „urlaub“ zahteva. Vsa daljnja pojasnila dajemo radovoljno!

Novice.

Redakter Linhart — zopet oproščen. Prvaki so prizorili zdaj pravcato gonjo proti uredniku Karl Linhartu. Najprve so poskušali s famoznimi „popravki“ po § 19 in skušali s tem otročjim počenjanjem trditve našega lista ovreči. Bilo je to smešno počenjanje, kajti vsak pametni človek ve že danes, da je tako popravljanje skozinskoz ničvedno. Poleg tega prvaki poslanci, doktorji in duhovniki niti takih „popravkov“ v zmislu postavne pisati ne znajo. Tako sta n. p. prvaška dohtarja Brumen in Rosina večkrat v javnosti dokazala, da ne znata tega. Dekla v našem uredništvu ju je tudi povabila, naj prideta v pisarno, da jima postavne razloži. Mislimo, da je pač dovolj, ako se naša dekla tako daleč poniža, da hoče dvema v tem oziru nevednoma juristoma panslavistične stranke pomagati. Ali prvaki dohtarji niso hoteli tej ponudbi ustreči. Zato so raje plačali različne stroške pri sodnijskih razpravah in so — molčali. Potem so pa prvaki pričeli tožariti. Posebno značilna je bila v tem oziru tožba veleučnega odrešenika koroških Slovencev, dr. Jankota Brejc, ki je predpreteklo soboto tako znamenito pred mariborskimi porotniki pogorel. Mož se je tako lepo blamiral, da ima človek res veselje. Takih blamaž je politični svet naših dežel malo doživel. Vemo sicer, da ima dr. Brejc precej denarja; ali vkljub temu mu ne bode posebno prijetno, da mora plačati za svojo neumno tožbarijo par tisočakov kron... Pravijo, da gre osel samo enkrat na led. Zdi se nam pa, da storijo prvaki to večkrat. Ptujski minorit „oče“ Vavpotič je bil Brejcu nevošljiv za njegovo blamažo in zato je šel istotako k sodniku ter je urednika Linharta zatožil. Stvar je sledeča: V „Štajercu“ je bil objavljen večji članek, v katerem se je temu politikujočemu duhovniku razne stvari očitalo, katere bi duhovnik, namreč pravi, čisti duhovnik katoliške vere, ne smel storiti. Zlasti se mu je očitalo, da se ne drži posebno natanko predpisov celibata (spolne čistosti) in da ima posebno veselje nad testamenti. Na vsa ta očitanja je debeli „oče“ minorit Vavpotič molčal. Pač pa je našel v članku besedo, ki se mu je zdela žaljiva in ki se tiče njegovega debelega trebuha. In zaradi te besede je Vavpotič tožil. Na vsa druga resnična očitanja, tikoča se njegovih „razmer“ in deviške njegove čistoti, držal je ta tonzurirani gospod svoj jezik. Le eno besedo je tožil. Ali — tožil jo je po napačnem paragrafu in tega tudi njegov odvetnik, dr. Rosina, ni razumel. In tako je Vavpotič s svojim prvakiškim advokatom pogorel. Vršila se je namreč v soboto, 26. junija v Mariboru razprava proti našemu uredniku in pri tej obravnavi je bil g. Linhart takoj popolnoma oproščen, „oče“ minorit in celibatar Vavpotič pa mora plačati vse stroške... Pač žalostno za — prvake. Tekom 4 tednov je bil urednik Linhart trikrat tožen (dr. Brumen, dr. Brejc in Vavpotič) in istotako trikrat oproščen. Radovedni smo le, koliko časa bode še ta prvaška gonja proti našemu „Štajercu“, odnosno uredniku Linhartu trajala. Kajti — končno bi znala tudi nam potrpečljivost počiti in potem bi tudi mi poskusili svojo srečo pred sodiščem. Kajti to nam mora tudi največji sovražnik priznati, da je surovi in osebni bojevodin plod prvakiške hujskaje oče politike, ki hoče ljudstvo le podivjati, ne pa izobraziti. Urednik Linhart se teh bedastih tožb ne boji in bode i zanaprej svojo dolžnost za ljudski blagor storil.

Tožba dr. Brejc — Linhart. Kakor smo že v zadnji številki natančno poročali, bil je naš urednik Linhart v tožbi, katero je naperil celovski dr. Brejc proti njemu, popolnoma oproščen. Klerikalni listi pa opirajo zdaj dr. Brejca, češ da se je pred sodnijo dokazalo, da se po „Slo-

venskemu narodu“ očitani dogodek faktično ni izvršil in da je dr. Brejc torej čist kakor novo padli sneg... No, počasi, gospoda! Pravzaprav se ni pred sodnijo prav nič dokazalo. Kakšni so Brejčevi dokazi? Urednik „Slovenskega naroda“ Noll, kateri je brzkone dotično vest spisal, je umrl. Takrat je slovesno izjavil, da ima dokazila v rokah in da bode to pred sodiščem povedal. Brejc takrat Nollja ni tožil. Šele v času, ko je bil Noll že mrtev, je dobil Brejc korajžo. Dotični dogodek se je po Nolljevi trditvi „tam pri mitnici na Trzaški cesti“ zgodil. Gotovo je, da je torej dogodek takratni mitničar „Narodu“ vposlal. Ta mitničar je zdaj tudi že mrtev in — Brejc je korajžen. Kakor se vidi, so Brejčevi dokazi prav klavni. Njegov prijatelj Vencajz, ki je oče njegove žene, ne more posebno kot pričevalti. Kajti njemu je „Narod“ l. 1901 isto očital kakor Brejcu in tudi on se takrat ni upal tožiti. V splošnem rečeno, je torej stvar sledeča: cela zadeva napravi vtis, kakor da bi se bil dotični slučaj takrat res dogodil, čeprav se danes vsled smrti Nollja in mitničarja ne da več dokazati, zlasti ker sta tudi šefa „Naroda“ dr. Tavčar in Malovrh ves spomin izgubila. Nam je čisto vse eno, ali se je dotični slučaj dogodil ali ne. Mi tudi ne trdimo ne eno in ne drugo. Ali popolnoma napačna je trditev klerikalnih listov, kot da bi ta proces Brejčev nedolžnost dokazal. O Brejčevi nedolžnosti imajo ljudje svoje posebne nazore.

Prvaško resnicoljubje. V tožbi Linhart-dr. Brejc izpovedal je tudi glavni urednik „Slovenskega naroda“ Miroslav Malovrh. Drugače nas njegova izpovedba ne zanima posebno. Le nekaj treba opomniti in zapomniti. Malovrh je rekel glede Brejcu očitane zadeve približno to-le: Spominjam se, da je bila l. 1901 dotična vest v „Slov. narodu“ objavljena. Ali bil je takrat ravno deželno-zborski volilni boj in v takih časih se stvari ne vzamejo posebno natanke... Z drugimi besedami povedano: Prvaki priznajo sami skoz usta svojega najnadarjenejšega žurnalista, da v časih volitev hote in nalašč lažejo, da jim je takrat „wurst“, ali je kakšna novica resnična ali ne. To je pač čudna žurnalistična moralika. Nam se skoraj gnusi... Sicer pa zdaj razumemo razna nesramna očitanja prvakiških listov. Tem ljudem je ravno laž dovoljeno sredstvo v političnem boju.

Razžaljeni panslavisti. Kakor smo že poročali, napadajo prvaki listi cesarja Franc Jožefa I. prav hudo, ker je ta iz lastnega žepa podaril 20.000 K za zgradbo nemškega gledališča v Ljubljani. Prvaki so pravzaprav v svoji jezi otročji in smešni. Kajti to je pač smešno, ako pričakujejo razni časnikarski kuliji, da jih bode cesar vprašal, kaj da naj s svojim lastnim denarjem stori. Da bi še očitneje in izdatneje proti cesarju hujskali, izdala je prvaka „učiteljska tiskarna“ v Ljubljani razglednice, na katerih je bilo poleg znaka Ciril- in Metodove družbe napisano: „Za nemško gledališče 20.000 — za slovenske kulturne namene 00000.“ Te razglednice je vlada vendar-le konfiscirala in je pričela zasledovati krivce zaradi § 63 (razžaljenje veličanstva). Bodemo videli, kaj bode sodnijska preiskava dognala. Vsekakor vidijo naši čitatelji zdaj vedno bolj javno, kam jih vodi zagrižena prvaka politika.

Resnico govoril je v državni zbornici novo izvoljeni napredni poslanec Wastian. Slovenski politikujočo duhovščino v eno vrsto z velikim memskim pesnikom Ottokarjem Kernstock. Kakor znano, je Kernstock tudi duhovnik, pa vzorni duhovnik, ki ne izrablja cerkve v politične namene. Iz tega stališča je tudi Wastian kranjskemu Kreku odgovoril. Wastian je dejal m. dr.: Slovenska duhovščina moti hote in neprepnehom dobro sporazumljenje, v katerem je do slej slovensko in nemško prebivalstvo živelo. Nadalje se obrača Wastian proti trditvi dr. Kreka, kakor da bi bili slovenski (politični) duhovniki sami golobčki. Posl. Einspinner zakliče: Korošec, kje si? Posl. Wastian nadaljuje: Iz vsega postopanja, ki je zbornici itak znano, se kaže ravno nasprotno. — Treba je bilo, da enkrat en pogumni poslanec razkrinka tisto klerikalno strujo, ki napravi iz duhovnikov — politične farje.